

INFORAKADEMIA

Obowiązki biur rachunkowych w świetle nowych przepisów AML

Patrycja Kubiesa

doradca podatkowy

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Agenda szkolenia

1. Nowe regulacje dla biur rachunkowych – czy umiemy je stosować?
2. Jakie nowe obowiązki zostały nałożone? Od kiedy, jakie zmiany?
3. Jaki związek z finansowaniem terroryzmu ma zawładnięcie statkiem wodnym?
4. Jakie obowiązki nałożone są na instytucje obowiązane?
5. Wdrożenie odpowiednich procedur (analiza ryzyka, identyfikacja klienta, dobór i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, raportowanie)
6. Wyznaczenie kadry odpowiedzialnej za wdrożenie i stosowanie procedur
7. Jak poradzić sobie z realizacją obowiązków? Jak nawiązywać współpracę? Jak to w teorii powinno wyglądać, a jak wygląda?
8. Omówienie przykładowej dokumentacji
9. Omówienie procesu przyjmowania klienta
10. Czy oświadczenie PEP dawać każdemu klientowi, czy niekoniecznie?
11. Kserowanie dokumentów tożsamości
12. Odpowiedzialność karna i sankcje
13. Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

Pranie pieniędzy – na czym to polega?

W myśl art. 299 k.k. pranie pieniędzy to:

- przyjmowanie, posiadanie, używanie, przekazywanie lub wywożenie za granicę, ukrywanie, dokonywanie transferu lub konwersji środków płatniczych, instrumentów finansowych, papierów wartościowych, wartości dewizowych, praw majątkowych lub innego mienia ruchomego lub nieruchomości, pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego;
- pomaganie w przenoszeniu własności ww. wartości majątkowych lub ich posiadaniu;
- podejmowanie innych czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia ww. wartości majątkowych, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku.

Finansowanie terroryzmu

Art. 165a. [Finansowanie przestępstwa o charakterze terrorystycznym]

§ 1. Kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w zamiarze sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa, o którym mowa w art. 120, art. 121, art. 136, art. 166, art. 167, art. 171, art. 252, art. 255a lub art. 259a,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto udostępnia mienie określone w § 1 zorganizowanej grupie lub związkowi mającym na celu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, osobie biorącej udział w takiej grupie lub związku lub osobie, która ma zamiar popełnienia takiego przestępstwa.

§ 3. Kto, nie będąc do tego obowiązany na mocy ustawy, pokrywa koszty związane z zaspokojeniem potrzeb lub wykonaniem zobowiązań finansowych grupy, związku lub osoby, o których mowa w § 2,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4. Tej samej karze podlega sprawca czynu określonego w § 1 lub 2, który działa nieumyślnie.

Skrzynka rozdzielcza

Umożliwia wprowadzanie do obrotu finansowanego środków pieniężnych pochodzących z nielegalnego źródła i szybkie ich transferowanie do innych miejsc/lokalizacji.

Jest to metoda polegająca na zasilaniu rachunku wpłatami, często poniżej progu wymagającego rejestracji i pochodzącymi z różnych źródeł po to, by po osiągnięciu odpowiednio wysokiego salda na rachunku, zgromadzone na nim środki, przelać na inny rachunek, bądź rachunki, także drogą elektroniczną.

Metoda na słupa

Metoda ta polega na werbowaniu przez przestępców osób fizycznych, w celu założenia firm, otwarcia rachunków, ustanowienia pełnomocnictw do rachunków firmowych. Takie osoby, często pozostające w trudnej sytuacji materialnej, użyczają za pewną opłatą swoich danych osobowych do realizacji tych czynności i firmowania działalności związanych z tymi firmami i rachunkami. Zwykle nie mają one wpływu na podejmowane działania i transakcje. Ewentualne ich kontakty z organami publicznymi i instytucjami kredytowymi i finansowymi, podejmowane w związku z funkcjonowaniem ww. firm i rachunków, są ściśle kontrolowane przez przestępców.

Przykłady IO związanych z działalnością biur rachunkowych

- **adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni, doradcy podatkowi** w zakresie, w jakim świadczą na rzecz klienta pomoc prawną lub czynności doradztwa podatkowego dotyczące:
 - a) kupna lub sprzedaży nieruchomości, przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa,
 - b) zarządzania środkami pieniężnymi, instrumentami finansowymi lub innymi aktywami klienta,
 - c) zawierania umowy o prowadzenie rachunku bankowego, rachunku papierów wartościowych lub wykonywania czynności związanych z prowadzeniem tych rachunków,
 - d) wnoszenia wkładu do spółki kapitałowej lub podwyższenia kapitału zakładowego spółki kapitałowej,
 - e) tworzenia, prowadzenia działalności lub zarządzania spółkami kapitałowymi lub trustami;
- **doradcy podatkowi w zakresie czynności doradztwa podatkowego** innych niż wymienione w pkt 14 oraz biegli rewidenci;
- **przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162), których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług polegających na sporządzaniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędący innymi instytucjami obowiązany;**
- **podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;**

Przykłady IO związanych z działalnością biur rachunkowych

- **przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, niebędący innymi instytucjami obowiązany, świadczący usługi polegające na:**
 - a) tworzeniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - b) pełnieniu funkcji członka zarządu lub umożliwianiu innej osobie pełnienia tej funkcji lub podobnej funkcji w osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - c) **zapewnianiu siedziby, adresu prowadzenia działalności lub adresu korespondencyjnego oraz innych pokrewnych usług osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,**
 - d) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako powiernik trustu, który powstał w drodze czynności prawnej,
 - e) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako osoba wykonująca prawa z akcji lub udziałów na rzecz podmiotu innego niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegającym wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym.

Dobór i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

Przesłanki stosowania środków bezpieczeństwa finansowego [art. 35]

Institucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego w przypadku:

- 1) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- 2) przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
 - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, lub
 - b) która stanowi transfer środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro;
 - c) *z wykorzystaniem waluty wirtualnej o równowartości 1000 euro lub większej – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12; [\[31.10.2021\]](#)*
- 3) przeprowadzania gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23;
- 4) obstawiania stawek oraz odbioru wygranych o równowartości 2000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20;
- 5) podejrzania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 6) wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

Dobór i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego. Przesłanki stosowania środków bezpieczeństwa finansowego [art. 35]

Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego również w odniesieniu do klientów, z którymi utrzymują stosunki gospodarcze, z uwzględnieniem rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w szczególności gdy:

- doszło do zmiany uprzednio ustalonego charakteru lub okoliczności stosunków gospodarczych;
- doszło do zmiany uprzednio ustalonych danych dotyczących klienta lub beneficjenta rzeczywistego;
- *instytucja obowiązana była w ciągu danego roku kalendarzowego zobowiązana na podstawie przepisów prawa do skontaktowania się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych, w szczególności gdy obowiązek taki wynikał z przepisów ustawy z 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz.U. z 2021 r. poz. 626). **[31.10.2021]***

Dobór i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

Środki bezpieczeństwa

Środki bezpieczeństwa finansowego obejmują:

1. identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości;
2. identyfikację beneficjenta rzeczywistego oraz podejmowanie uzasadnionych czynności w celu:
 - weryfikacji jego tożsamości,
 - ustalenia struktury własności i kontroli – w przypadku klienta będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub trustem;
3. ocenę stosunków gospodarczych i, stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat ich celu i zamierzonego charakteru;
4. bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych klienta, w tym:
 - analizę transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych w celu zapewnienia, że transakcje te są zgodne z wiedzą instytucji obowiązanej o kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności oraz zgodne z ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanym z tym klientem,
 - badanie źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta – w przypadkach uzasadnionych okolicznościami,
 - zapewnienie, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące stosunków gospodarczych są na bieżąco aktualizowane.

Dobór i stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

Środki bezpieczeństwa

Instytucje obowiązane, stosując środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, identyfikują osobę upoważnioną do działania w imieniu klienta oraz weryfikują jej tożsamość i umocowanie do działania w imieniu klienta.

Instytucje obowiązane dokumentują zastosowane środki bezpieczeństwa finansowego oraz wyniki bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji. Na żądanie organów, o których mowa w art. 130, instytucje obowiązane wykazują, że przy uwzględnieniu poziomu rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną zastosowały odpowiednie środki bezpieczeństwa finansowego.

Instytucje obowiązane na potrzeby stosowania środków bezpieczeństwa finansowego mogą przetwarzać informacje zawarte w dokumentach tożsamości klienta i osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz sporządzać ich kopie.

Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej instytucje obowiązane informują klienta o przetwarzaniu jego danych osobowych, w szczególności o obowiązkach instytucji obowiązanej wynikających z ustawy w zakresie przetwarzania tych danych.

Przykłady stosowania wzmożonych lub uproszczonych środków bezpieczeństwa

Wzmożone środki bezpieczeństwa [art. 43]:

- 1) nawiązywanie stosunków gospodarczych w nietypowych okolicznościach;
- 2) to, że klient jest:
 - a) osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, których działalność służy do przechowywania aktywów osobistych,
 - b) spółką, w której wydano akcje na okaziciela, której papiery wartościowe nie są dopuszczone do obrotu zorganizowanego, lub spółką, w której prawa z akcji lub udziałów są wykonywane przez podmioty inne niż akcjonariusze lub udziałowcy;
 - c) rezydentem państwa, o którym mowa w pkt 10 [od 31.10.2021]

Uproszczone środki bezpieczeństwa [art. 42]:

klient jest:

1. jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, z późn.zm.),
2. przedsiębiorstwem państwowym albo spółką z większościowym udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,
3. spółką, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji o jej beneficjencie rzeczywistym wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadającym im przepisom prawa państwa trzeciego, albo spółką z większościowym udziałem takiej spółki.

Identyfikacja klienta

Identyfikacja klienta polega na ustaleniu w przypadku:

1) osoby fizycznej:

- a) imienia i nazwiska,
- b) obywatelstwa,
- c) numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub daty urodzenia – w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL, oraz państwa urodzenia,
- d) serii i numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby,
- e) adresu zamieszkania – w przypadku posiadania tej informacji przez instytucję obowiązaną,
- f) nazwy (firmy), numeru identyfikacji podatkowej (NIP) oraz adresu głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej – w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą;

2) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:

- a) nazwy (firmy),
- b) formy organizacyjnej,
- c) adresu siedziby lub adresu prowadzenia działalności,
- d) NIP, a w przypadku braku takiego numeru – państwa rejestracji, nazwy właściwego rejestru oraz numeru i daty rejestracji,
- e) danych identyfikacyjnych, o których mowa w pkt 1 lit. a i c, osoby reprezentującej tę osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

2. Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, w przypadku posiadania informacji przez instytucję obowiązaną – również danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b-e.

3. Identyfikacja osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a-d.

Weryfikacja klienta

1. Weryfikacja tożsamości klienta, osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz beneficjenta rzeczywistego polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła, w tym, o ile są dostępne, ze środków identyfikacji elektronicznej lub z odpowiednich usług zaufania określonych w rozporządzeniu 910/2014.

2. W przypadku identyfikacji beneficjenta rzeczywistego będącego osobą, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret piąte, instytucje obowiązane dokumentują:

- 1) wszystkie utrudnienia powodujące brak możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret pierwsze-czwarte;
- 2) wszystkie utrudnienia związane z uzasadnionymi czynnościami podejmowanymi w celu weryfikacji tożsamości beneficjenta rzeczywistego.

3. Instytucje obowiązane, stosując środek bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, nie polegają wyłącznie na informacjach pochodzących z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych lub rejestru, o którym mowa w art. 30 lub art. 31 dyrektywy 2015/849, prowadzonego we właściwym państwie członkowskim.

Art. 39. [Moment wykonania obowiązku weryfikacji tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego]

1. Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego następuje przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej.

1a. W przypadku nawiązywania stosunków gospodarczych lub przeprowadzania transakcji okazjonalnej z klientem będącym podmiotem, o którym mowa w art. 58, lub podmiotem podlegającym obowiązkowi rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych wynikającemu z przepisów państwa członkowskiego wydanych na podstawie art. 30 lub art. 31 dyrektywy 2015/849 instytucje obowiązane uzyskują potwierdzenie rejestracji albo odpis z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych lub rejestru prowadzonego we właściwym państwie członkowskim. Podmioty te, na żądanie instytucji obowiązanej stosującej wobec nich środki bezpieczeństwa finansowego, udostępniają informacje lub dokumenty pozwalające na identyfikację tożsamości ich beneficjentów rzeczywistych. [od 31.10.2021]

2. Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego może być zakończona podczas nawiązywania stosunków gospodarczych, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej i gdy występuje niskie ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. W takich przypadkach weryfikacja jest dokonywana w możliwie krótkim terminie od momentu rozpoczęcia nawiązywania stosunków gospodarczych.

3. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-5, 7-11, 24 i 25, mogą zawrzeć umowę o prowadzenie rachunku bankowego, rachunku papierów wartościowych lub rachunku zbiorczego pod warunkiem, że środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2, zostaną zastosowane przed przeprowadzeniem transakcji z wykorzystaniem tych rachunków.

4. W przypadku trustów, w których beneficjenci są określani na podstawie szczególnych cech, instytucje obowiązane uzyskują informacje dotyczące rodzaju tych beneficjentów, pozwalające im na identyfikację beneficjenta w momencie dokonywania wypłaty wartości majątkowych lub wykonywania przez beneficjenta przysługujących mu praw.

Obowiązki instytucji obowiązanej

1. Przeprowadzenie oceny ryzyka dla instytucji obowiązanej (art. 27)
2. Wyznaczenie kadry kierowniczej odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków ustawowych (art. 6)
3. Wyznaczenie pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za wykonanie obowiązków ustawowych (art. 8)
4. Opracowanie i wprowadzenie wewnętrznej procedury w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 50)
5. Opracowanie i wprowadzenie wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 53)
6. Szkolenie z realizacji obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 52)

Ocena ryzyka

1. Instytucje obowiązane identyfikują i oceniają ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu odnoszące się do ich działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw. Działania te są proporcjonalne do charakteru i wielkości instytucji obowiązanej.
2. Przy ocenianiu ryzyka instytucje obowiązane mogą uwzględniać obowiązującą krajową ocenę ryzyka, jak również sprawozdanie Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 dyrektywy 2015/849.
3. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane sporządzają w postaci papierowej lub elektronicznej i w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż co 2 lata, aktualizują, w szczególności w związku ze zmianami czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw albo dokumentów, o których mowa w ust. 2.
4. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane mogą udostępniać organom samorządów zawodowych lub stowarzyszeń skupiających te instytucje obowiązane.

Art. 33. [Rozpoznawanie ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu]

2. Instytucje obowiązane rozpoznają ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz oceniają poziom rozpoznanego ryzyka.

3. Instytucje obowiązane dokumentują rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz jego ocenę, uwzględniając w szczególności czynniki dotyczące:

- 1) rodzaju klienta;
- 2) obszaru geograficznego;
- 3) przeznaczenia rachunku;
- 4) rodzaju produktów, usług i sposobów ich dystrybucji;
- 5) poziomu wartości majątkowych deponowanych przez klienta lub wartości przeprowadzonych transakcji;
- 6) celu, regularności lub czasu trwania stosunków gospodarczych.

Załącznik nr 1 - Przykłady obszarów powiązanych z poszczególnymi czynnikami ryzyka wskazanymi w art. 27 ust. 1 ustawy, które powinny być uwzględnione w procesie oceny ryzyka

Czynnik ryzyka	Obszary objęte analizą
Czynniki ryzyka dotyczące klientów	Rodzaj klienta (np. klient indywidualny, klient instytucjonalny, bank korespondent, itp.).
	Liczba i procentowy udział klientów przypisanych do poszczególnych kategorii ryzyka, w szczególności do kategorii ryzyka podwyższonego /wysokiego.
	Długość trwania relacji biznesowych.
	Klienci zajmujący eksponowane stanowiska polityczne (zwani dalej: PEP) – np. ich liczba, procentowy udział, sposób identyfikacji PEP, itp.
	Rodzaje działalności gospodarczych prowadzonych przez klientów, ze szczególnym uwzględnieniem klientów działających w branżach o dużej ekspozycji na rodzaje ryzyka związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu (np. obrót walutami wirtualnymi).
	Prowadzenie przez klientów działalności umożliwiającej wykonywanie transakcji przez osoby trzecie, nie będące bezpośrednio klientami instytucji obowiązanej (np. działalność prowadzona przez instytucje płatnicze).
	Zapytania ze strony GIIF i/lub organów ścigania dotyczące klientów.
	Zawiadomienia, o których mowa w art. 74, art. 86, art. 90 ustawy.
	Struktura własnościowa klientów, w szczególności w odniesieniu do stopnia jej złożoności.
	Klienci emitujący akcje na okaziciela, klienci, których prawa z akcji lub udziałów są wykonywane przez podmioty inne niż akcjonariusze lub udziałowcy, itp.
	Sposób i częstotliwość weryfikacji klientów i beneficjentów rzeczywistych względem list sankcyjnych.

Czynnik ryzyka	Obszary objęte analizą
	Klienci, wobec których instytucja obowiązana zastosowała szczególne środki ograniczające.
	Przypadki, o których mowa w art. 41 ust. 1 ustawy, gdy instytucja obowiązana nie mogła zastosować jednego ze środków bezpieczeństwa finansowego.
Czynniki ryzyka dotyczące produktów i usług	Produkty umożliwiające wykonywanie transakcji gotówkowych, zwłaszcza transakcji wysokowotowych.
	Produkty umożliwiające realizację transakcji transgranicznych.
	Produkty umożliwiające wykonywanie płatności do osób trzecich, niebędących klientami instytucji obowiązanej.
	Produkty innowacyjne lub produkty, które nie były wcześniej w ofercie instytucji obowiązanej.
	Produkty sprzyjające anonimowości lub utrudniających identyfikację klienta, np. polegające na tworzeniu dodatkowych rachunków wirtualnych typu <i>collect</i> .
	Produkty o dużym stopniu złożoności.
	Obroty, salda, średnie wartości transakcji powiązanych z poszczególnymi produktami.
	Produkty wskazane przez instytucje nadzorcze, instytucje branżowe, inne organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu jako produkty podwyższonego ryzyka.
	Bankowość korespondencka.
	Wykorzystanie produktów lub usług przez klienta w sposób nieadekwatny do istotnych zmian zachodzących w otoczeniu gospodarczym.

Elementy procedury wewnętrznej

- czynności lub działania podejmowane w celu ograniczenia i zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem prania pieniędzy;
- zasady rozpoznawania i oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania oraz aktualizacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka;
- środki stosowane w celu właściwego zarządzania rozpoznany ryzykiem prania pieniędzy;
- zasady stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- zasady przechowywania dokumentów oraz informacji;
- zasady wykonywania obowiązków obejmujących przekazywanie zawiadomień do GIIF;
- zasady upowszechniania wśród pracowników przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- zasady zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- zasady kontroli wewnętrznej lub nadzoru zgodności.

Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej podlega bieżącej weryfikacji oraz w razie potrzeby aktualizacji. [od 31.10.2021]

Grupowa procedura wewnętrzna

Instytucje obowiązane, wchodzące w skład grupy oraz ich oddziały i jednostki zależne z większościami udziałem tych instytucji, mające siedzibę w państwie trzecim, wprowadzają grupową procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwaną dalej „procedurą grupową”, w celu wykonania ciążących na grupie oraz wchodzących w jej skład podmiotach obowiązków określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń

1. Instytucje obowiązane opracowują i wdrażają wewnętrzną procedurę anonimowego zgłaszania przez pracowników lub inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

1) osobę odpowiedzialną za odbieranie zgłoszeń;

2) sposób odbierania zgłoszeń;

3) sposób ochrony pracownika lub innej osoby wykonującej czynności na rzecz instytucji obowiązanej dokonujących zgłoszenia, zapewniający co najmniej ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym lub wpływającymi na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegającymi na kierowaniu gróźb;

4) sposób ochrony danych osobowych pracownika lub innej osoby wykonującej czynności na rzecz instytucji obowiązanej dokonujących zgłoszenia oraz osoby, której zarzuca się dokonanie naruszenia, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;

5) zasady zachowania poufności w przypadku ujawnienia tożsamości osób, o których mowa w pkt 4, lub gdy ich tożsamość jest możliwa do ustalenia;

6) rodzaj i charakter działań następczych podejmowanych po odebraniu zgłoszenia;

7) termin usunięcia przez instytucje obowiązane danych osobowych zawartych w zgłoszeniach.

3. Instytucje obowiązane zapewniają pracownikom oraz innym osobom wykonującym czynności na rzecz instytucji obowiązanej, o których mowa w ust. 1, ochronę przed podejmowaniem wobec nich działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu gróźb.

4. Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej nie podejmują wobec pracowników oraz innych osób, o których mowa w ust. 1, działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu wobec nich gróźb, w szczególności działań negatywnie wpływających na ich warunki pracy lub zatrudnienia.

Szkolenia pracowników

Instytucje obowiązane zapewniają udział osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych dotyczących realizacji tych obowiązków, **uwzględniających zagadnienia związane z ochroną danych osobowych. [od 31.10.2021]**

Zawiadomienia o wpłatach – czy zgłaszać?

Art. 72. [Informacje przekazywane Generalnemu Inspektorowi przez instytucje obowiązane]

- 1) **przyjętej wpłacie lub dokonanej wypłacie środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro;**
- 2) wykonanym transferze środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro, z wyjątkiem:
 - a) transferu środków pieniężnych pomiędzy rachunkiem płatniczym i rachunkiem lokaty terminowej, które należą do tego samego klienta w tej samej instytucji obowiązanej,
 - b) krajowego transferu środków pieniężnych z innej instytucji obowiązanej,
 - c) transakcji związanej z gospodarką własną instytucji obowiązanej, która została przeprowadzona przez instytucję obowiązaną we własnym imieniu i na własną rzecz, w tym transakcji zawartej na rynku międzybankowym,
 - d) transakcji przeprowadzonej w imieniu lub na rzecz jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - e) transakcji przeprowadzonej przez bank zrzeszający banki spółdzielcze, jeżeli informacja o transakcji została przekazana przez zrzeszony bank spółdzielczy,
 - f) przewłaszczenia na zabezpieczenie wartości majątkowych wykonanego na czas trwania umowy przewłaszczenia z instytucją obowiązaną.
2. Obowiązek przekazywania informacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczy również transferu środków pieniężnych spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz odbiorcy, którego dostawcą usług płatniczych jest instytucja obowiązana.
3. Instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o przeprowadzonej transakcji kupna lub sprzedaży wartości dewizowych, której równowartość przekracza 15 000 euro, albo o pośredniczeniu w przeprowadzeniu takiej transakcji.
4. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13, przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o czynnościach wymienionych w tym przepisie, których równowartość przekracza 15 000 euro.

Zawiadomienia o podejrzeniach

Art. 74. [Zawiadomienie Generalnego Inspektora o okolicznościach mogących wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu]

1. Instytucja obowiązana zawiadamia Generalnego Inspektora o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Katalog kar administracyjnych

- Publikacja informacji o instytucji obowiązanej oraz zakresie naruszenia przepisów ustawy przez tę instytucję w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych
- Nakaz zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązaną określonych czynności
- Cofnięcie koncesji lub zezwolenia albo wykreślenie z rejestru działalności regulowanej
- Zakaz pełnienia obowiązków na stanowisku kierowniczym przez osobę odpowiedzialną za naruszenie przez instytucję obowiązaną przepisów ustawy, przez okres nie dłuższy niż rok
- Kara pieniężna

INFORAKADEMIA

Zapraszamy do zadawania pytań

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

INFORAKADEMIA

Obowiązki biur rachunkowych w świetle nowych przepisów AML

Patrycja Kubiesa

doradca podatkowy

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

INFOR *lex*
KOMPLEKSOWA
BAZA WIEDZY

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA